

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

10 вересня 2019 року

м. Київ

№ 114

Про затвердження Змін до Положення про порядок проведення операцій, пов'язаних з розміщенням облігацій внутрішніх державних позик

Відповідно до статей 7, 15, 25, 42 та 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою вдосконалення механізму первинного розміщення облігацій внутрішніх державних позик, сприяння активізації ринку державних облігацій України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Положення про порядок проведення операцій, пов'язаних з розміщенням облігацій внутрішніх державних позик, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18 червня 2003 року № 248, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 липня 2003 року за № 551/7872 (зі змінами) (далі – Зміни до Положення), що додаються.

2. Департаменту відкритих ринків (Сергій Пономаренко) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олега Чурія.

4. Постанова набирає чинності з 16 вересня 2019 року, крім абзацу четвертого підпункту 4 пункту 1 Змін до Положення, який набирає чинності з 16 жовтня 2019 року.

Голова

Яків СМОЛІЙ

Інд. 40

Аркуш погодження додається.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
10 вересня 2019 року № 114

Зміни до Положення про порядок проведення операцій, пов'язаних з розміщенням облігацій внутрішніх державних позик

1. У розділі I:

1) в абзаці першому пункту 1:

слова “статті 2 Закону України “Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні,” виключити;

абзац після слів “Про систему гарантування вкладів фізичних осіб” доповнити словами “Закону України “Про депозитарну систему України”;

абзац після слів “Про запровадження інституту первинних дилерів на ринку державних цінних паперів” доповнити словами “(зі змінами)”;

у пункті 2:

пункт після абзацу третього доповнити новим абзацом четвертим такого змісту:

“електронні торговельні системи (далі – ЕТС) – електронна торговельна система Bloomberg, Refinitiv або інші ЕТС компаній, з якими Міністерство фінансів України підписало договір про надання відповідних послуг;”.

У зв'язку з цим абзаци четвертий – чотирнадцятий уважати відповідно абзацами п'ятим – п'ятнадцятим;

пункт після абзацу шостого доповнити новим абзацом сьомим такого змісту:

“код учасника розміщення облігацій в ЕТС – код, який присвоюється ЕТС первинному дилеру з метою його ідентифікації;”.

У зв'язку з цим абзаци сьомий – п'ятнадцятий уважати відповідно абзацами восьмим – шістнадцятим;

абзац п'ятнадцятий викласти в такій редакції:

“учасники розміщення облігацій – первинні дилери (депозитарні установи та їх депоненти), яким надається право участі в розміщенні облігацій відповідно до укладених з Міністерством фінансів України договорів про співпрацю в частині розвитку внутрішнього ринку державних цінних паперів.”;

2) главу 1 доповнити новим пунктом такого змісту:

“1.6. Розміщення облігацій засобами задачі “ЛІГА” системи “ОВДП-online” застосовується в разі відсутності можливості розміщення облігацій засобами ЕТС.”;

3) у главі 2:

абзац четвертий пункту 2.1 замінити чотирма новими абзацами такого змісту:

“визначає форми, шляхи та спосіб розміщення облігацій (засобами задачі “ЛІГА” системи “ОВДП-online” або ЕТС), етапи подання заявок на придбання облігацій;

поширює повідомлення про розміщення облігацій серед учасників розміщення (за умови розміщення облігацій засобами ЕТС);

розглядає отримані заявки учасників розміщення облігацій та визначає обсяги розміщення облігацій;

поширює серед учасників розміщення інформацію про результати розміщення облігацій засобами ЕТС (за умови розміщення облігацій засобами ЕТС);”.

У зв’язку з цим абзаци п’ятий – десятий уважати відповідно абзацами дев’ятим – чотирнадцятим;

абзаци другий – п’ятий пункту 2.2 доповнити словами “(за умови розміщення облігацій засобами задачі “ЛІГА” системи “ОВДП-online”);

перше речення пункту 2.3 після слів “Національного банку” доповнити словами “або Міністерства фінансів”;

4) у главі 3:

пункти 3.2, 3.3 викласти в такій редакції:

“3.2. Первинні дилери беруть участь у розміщенні облігацій від свого імені та за свій рахунок і можуть подавати конкурентні та неконкурентні заявки на придбання облігацій.

Первинні дилери, які не є депозитарними установами, беруть участь у розміщенні облігацій від свого імені та за свій рахунок, використовуючи виключно засоби ЕТС, та повинні мати відкриті сегреговані рахунки в межах рахунків у цінних паперах депозитарних установ, відкритих у системі депозитарного обліку депозитарію Національного банку.

Первинні дилери, які є депозитарними установами, також можуть виконувати функцію брокера для своїх клієнтів (якщо одночасно вони є депонентами/клієнтами їх депозитарної установи), беручи участь у розміщенні облігацій від свого імені, за дорученням та за рахунок клієнта, і подавати конкурентні та неконкурентні заявки на придбання облігацій. Такі операції здійснюються на договірних засадах первинного дилера з клієнтом у порядку, визначеному законодавством України.

3.3. Первинний дилер, який не є депозитарною установою, зобов’язаний не пізніше дня, що передує дню оголошеного розміщення, у якому такий первинний дилер має намір брати участь, надати депозитарій установі, яка обслуговує його рахунок у цінних паперах, інформацію, визначену законодавством з питань депозитарної діяльності, з метою забезпечення проведення розрахунків за придбані облігації. Первинний дилер у разі зміни інформації, що раніше надавалася ним депозитарній установі, зобов’язаний не пізніше наступного дня з моменту виникнення відповідних змін, але не пізніше дня, що передує дню

оголошеного розміщення, у якому такий первинний дилер має намір брати участь, надати депозитарній установі оновлену інформацію.

Первинний дилер, який не є депозитарною установою, перед поданням інформації депозитарній установі, має пересвідчитися, що банк, який обслуговуватиме його розрахунки за результатами розміщення, є в переліку банків, що виконали тестування взаємодії системи автоматизації депозитарію Національного банку та системи автоматизації обслуговуючого банку, розміщеному на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.”.

2. У розділі II:

1) у главі 1:

назву глави викласти в такій редакції:

“Глава 1. Повідомлення про розміщення облігацій за умови їх розміщення засобами задачі “ЛІГА” системи “ОВДП-online”;

перше речення пункту 1.1 після слів “Розміщення облігацій” доповнити словами “засобами задачі “ЛІГА” системи “ОВДП-online”;

2) розділ після глави 1 доповнити новою главою 2 такого змісту:

“Глава 2. Повідомлення про розміщення облігацій за умови їх розміщення засобами ЕТС

1. Розміщення облігацій засобами ЕТС здійснюється в один етап на підставі повідомлення про розміщення облігацій внутрішніх державних позик, яке формує і надсилає учасникам розміщення Міністерство фінансів засобами ЕТС. У повідомленні зазначаються:

- 1) назва (номер) розміщення облігацій;
- 2) дата та час прийому заявок;
- 3) дата та час повідомлення про результати розгляду заявок;
- 4) дата розблокування облігацій на рахунках у цінних паперах учасників їх розміщення;
- 5) обмеження на обсяг розміщення облігацій (у разі їх установлення);
- 6) назва облігацій, що пропонуються до продажу, у ЕТС;
- 7) форми та шляхи розміщення облігацій (за потреби);
- 8) інші реквізити відповідно до рішення Міністерства фінансів.

У повідомленні про розміщення облігацій внутрішніх державних позик у разі розміщення облігацій у формі їх продажу за фіксованим рівнем доходності зазначається також числове значення цього рівня доходності.

Національний банк здійснює перевірку повідомлення про розміщення облігацій внутрішніх державних позик та в разі виявлення неточностей, включаючи некоректну дату розрахунків (оплати) за облігаціями, інші умови випуску облігацій або причини, які унеможливають проведення коректних розрахунків за результатами розміщення облігацій, терміново повідомляє про це Міністерство фінансів засобами ЕТС до початку проведення розміщення.

2. Зазначене повідомлення за своїм юридичним статусом є пропозицією Міністерства фінансів учасникам розміщення облігацій укласти угоду про купівлю/продаж облігацій на умовах, визначених таким повідомленням, та в порядку, установленому цим Положенням.

3. Представники ЕТС у разі первинного розміщення облігацій створюють новий інструмент в ЕТС та присвоюють йому назву на підставі отриманої від Міністерства фінансів інформації стосовно дат сплати купонного доходу (для купонних облігацій) та повного погашення облігацій, валюти їх випуску, номінальної вартості та іншої інформації відповідно до умов розміщення.”.

У зв'язку з цим главу 2 уважати відповідно главою 3, а пункти 2.1–2.6 уважати відповідно пунктами 3.1–3.6;

3) у главі 3:

главу після пункту 3.3 доповнити новим пунктом 3.4 такого змісту:

“3.4. Учасники розміщення облігацій заявки на придбання облігацій внутрішніх державних позик надсилають засобами ЕТС до Міністерства фінансів.”.

У зв'язку з цим пункти 3.4–3.6 уважати відповідно пунктами 3.5–3.7;

у пункті 3.5:

абзац перший після слів “Заявки, які” доповнити словами “учасники розміщення облігацій подають засобами задачі “ЛІГА” системи “ОВДП-online”;

пункт доповнити новим абзацом такого змісту:

“Уповноважені особи Національного банку та Міністерства фінансів за умови розміщення облігацій засобами задачі “ЛІГА” системи “ОВДП-online” до кінцевого терміну надходження заявок мають доступ лише до інформації, що визначає номери та типи заявок учасників розміщення облігацій. Доступу до іншої інформації, що міститься в заявках учасників розміщення облігацій, немає.”;

главу після пункту 3.5 доповнити новим пунктом 3.6 такого змісту:

“3.6. Заявки, які учасники розміщення облігацій подають засобами ЕТС, акумулюються та зберігаються до кінцевого терміну їх надходження. Міністерство фінансів та Національний банк не мають доступу до інформації,

зазначеної в заявках, до закінчення періоду, визначеного для подання заявок для такого розміщення.”.

У зв'язку з цим пункти 3.6 та 3.7 уважати відповідно пунктами 3.7 та 3.8; абзац другий пункту 3.7 після слів “У разі подання” доповнити словами “засобами задачі “ЛІГА” системи “ОВДП-online”;

абзац перший пункту 3.8 виключити.

3. У розділі III:

1) у главі 1:

назву глави викласти в такій редакції:

“Глава 1. Механізм розміщення облігацій засобами задачі “ЛІГА” системи “ОВДП-online”;

у першому реченні абзацу п'ятого пункту 1.2 слова та цифри “абзацом другим пункту 2.6 глави 2” замінити словами та цифрами “абзацом першим пункту 3.8 глави 3”;

2) розділ після глави 1 доповнити новою главою 2 такого змісту:

“Глава 2. Механізм розміщення облігацій засобами ЕТС

1. Міністерство фінансів:

1) веде в ЕТС перелік первинних дилерів, яким надана можливість брати участь у розміщенні облігацій засобами ЕТС. Якщо учасника розміщення внесено до такого переліку та його заявка надійшла в межах визначеного повідомленням про розміщення часу, то вона бере участь у розміщенні облігацій засобами ЕТС;

2) надає Національному банку інформацію щодо переліку первинних дилерів, яким надана можливість брати участь у розміщенні облігацій засобами ЕТС (повна та скорочена назва, код банку, код учасника розміщення облігацій в ЕТС, інформація щодо контактної особи) засобами системи електронного документообігу;

3) надає Національному банку в разі внесення змін до переліку первинних дилерів, а також зміни їх вищезазначених реквізитів відповідну актуальну інформацію не пізніше наступного дня з моменту внесення відповідних змін, але не пізніше дня, що передує дню оголошеного розміщення засобами системи електронного документообігу;

4) допускає до участі в розміщенні облігацій первинних дилерів, які не є депозитарними установами, після отримання повідомлення від Національного банку засобами системи електронного документообігу про отримання від

депозитарної установи первинного дилера, який є її депонентом, інформації, необхідної для забезпечення проведення розрахунків за придбані облігації.

2. На підставі заявок, що беруть участь у розміщенні облігацій, за допомогою ЕТС відображаються:

- 1) перелік отриманих конкурентних та неконкурентних заявок;
- 2) аналітична таблиця, що характеризує можливі варіанти задоволення заявок учасників розміщення облігацій.

3. Міністерство фінансів одноосібно визначає обсяги залучення коштів від розміщення облігацій та граничний рівень дохідності за ними.

4. Міністерство фінансів за умови прийняття рішення щодо здійснення розміщення облігацій вводить до ЕТС інформацію про задоволення заявок на придбання облігацій.

Міністерство фінансів, якщо розміщення облігацій здійснювалось у формі аукціонного продажу облігацій, вводить:

- 1) граничний рівень дохідності облігацій;
- 2) за потреби обсяги встановлених або змінених обмежень на придбання облігацій.

Міністерство фінансів за умови продажу облігацій за фіксованим рівнем дохідності вводить в ЕТС кількість розміщених облігацій за неконкурентними заявками та дохідність їх задоволення, яка зазначалася в повідомленні про розміщення облігацій.

Міністерство фінансів у разі первинного розміщення облігацій, умови випуску яких передбачають періодичну виплату купонів, перед завершенням їх розподілу в ЕТС повідомляє ЕТС купонну ставку та контролює її встановлення для цих облігацій у системі ЕТС.

5. Міністерство фінансів після введення до ЕТС інформації щодо задоволення заявок на придбання облігацій надсилає Національному банку засобами ЕТС запит на здійснення перевірки коректності розрахунку цін та сум залучення коштів у аналітичній таблиці за обраним Міністерством фінансів сценарієм задоволення заявок.

Національний банк за результатами такої перевірки повідомляє засобами ЕТС Міністерство фінансів про коректність зазначених в аналітичній таблиці цін та сум залучення коштів або про виявлення помилки.

Міністерство фінансів у разі отримання від Національного банку засобами ЕТС інформації щодо коректності відображення в аналітичній таблиці цін та сум залучення коштів завершує розподіл облігацій в ЕТС.

Міністерство фінансів у разі отримання від Національного банку засобами ЕТС інформації про виявлення помилки має право відмінити розміщення облігацій в ЕТС та за потреби оголосити нове розміщення.

6. Міністерство фінансів у разі прийняття рішення не здійснювати розміщення облігацій (немає заявок на придбання облігацій або жодна із заявок не може бути задоволена) відмінює розміщення облігацій в ЕТС.

7. Міністерство фінансів після завершення розподілу облігацій або відміни розміщення облігацій в ЕТС повідомляє про це Національний банк електронною поштою засобами ЕТС у довільній формі або в інший письмово погоджений із Національним банком спосіб.

8. ЕТС відображає учасникам розміщення облігацій інформацію стосовно задоволення або відхилення їх заявок та іншу інформацію.

9. ЕТС після введення Міністерством фінансів інформації щодо задоволення заявок на придбання облігацій до ЕТС та проведення розподілу облігацій між учасниками їх розміщення надає інформацію через захищений канал даних стосовно:

1) умов випуску та обсягів розміщення облігацій Центральному депозитарію цінних паперів та Національному банку;

2) задоволених та відхилених заявок учасників розміщення облігацій Національному банку.

10. Національний банк повідомляє Центрального депозитарій засобами системи електронного документообігу або електронної пошти Національного банку про підхід до визначення параметрів ОВДП на підставі інформації, наданої ЕТС.

11. Центрального депозитарій цінних паперів після отримання інформації стосовно умов випуску та обсягів розміщення облігацій протягом години присвоює код цінного папера облігаціям, за якими відбулося первинне розміщення, та передає цю інформацію Національному банку засобами системи електронного документообігу або електронної пошти Національного банку, або іншим захищеним каналом зв'язку для внесення в систему депозитарного обліку та Міністерству фінансів як емітента облігацій.

12. Депозитарій Національного банку після отримання від ЕТС та Центрального депозитарію цінних паперів інформації, зазначеної в пунктах 9, 11 глави 2 розділу III цього Положення, здійснює її перевірку, а також перевірку підрахунків, умов розрахунків та іншої інформації, наданої ЕТС.

13. Дата оплати за облігації, номіновані в національній валюті, збігається з датою їх розблокування на рахунках у цінних паперах учасників розміщення облігацій (за умови своєчасної оплати).

Дата оплати за облігації, номіновані в іноземній валюті, визначається як попередній робочий день від дати їх розблокування на рахунках у цінних паперах учасників розміщення облігацій (за умови своєчасної оплати) в Україні та країні-емітенті цієї валюти.

14. Національний банк у разі виявлення системою автоматизації депозитарію Національного банку порушення вимог абзацу третього пункту 3.2 глави 3 розділу I цього Положення, неможливості ідентифікації первинного дилера за його кодом учасника розміщення облігацій в ЕТС, неточностей у підрахунках, здійснених ЕТС, установлення некоректної дати розрахунків (оплати) за облігаціями, інших умов випуску облігацій, порушення вимог цього Положення та інших причин, які унеможливають проведення коректних розрахунків за результатами розміщення облігацій, відхиляє отриману від ЕТС інформацію, яка містить результати задоволення заявок, та повідомляє Міністерство фінансів про неможливість проведення розрахунків за розміщенням облігацій із зазначенням причин засобами системи електронного документообігу.

Міністерство фінансів має право відмінити розміщення облігацій в ЕТС, повідомивши про це первинних дилерів та Національний банк, або ініціювати формування оновленої коректної інформації ЕТС та її повторне надання Національному банку.

15. Угода про купівлю/продаж облігацій між Міністерством фінансів та учасником розміщення облігацій вважається укладеною з часу зарахування облігацій на рахунки в цінних паперах учасників розміщення та/або їх клієнтів у заблокованому вигляді (що очікують оплати) та отримання учасником розміщення облігацій інформації про задоволення своїх заявок.

16. Під час проведення розміщення облігацій засобами ЕТС у разі зазначення первинним дилером у заявках неповних або некоректних реквізитів облігації зараховуються на власний рахунок у цінних паперах первинного дилера.

Ідентифікація первинного дилера Депозитарієм Національного банку відбувається за допомогою його коду учасника розміщення облігацій в ЕТС.

17. Національний банк після зарахування облігацій на рахунки в цінних паперах учасників розміщення та/або їх клієнтів формує та надсилає Міністерству фінансів зведену відомість розподілу облігацій за результатами їх розміщення засобами ЕТС у паперовій або електронній формі із застосуванням ЕЦП у захищеному вигляді.”.

У зв'язку з цим главу 2 уважати відповідно главою 3, а пункти 2.1–2.12 уважати відповідно пунктами 3.1–3.12;

3) у главі 3:

пункт 3.1 викласти в такій редакції:

“3.1. Розрахунки за результатами розміщення облігацій здійснюються в безготівковій формі в розрізі первинних дилерів на клірингових засадах або у випадках, передбачених цим Положенням, без використання клірингу в грошовій одиниці України або іноземній валюті, якщо це передбачено умовами випуску облігацій, у порядку, визначеному законодавством України.”;

главу після пункту 3.2 доповнити новим пунктом 3.3 такого змісту:

“3.3. Розрахунки за задоволеними заявками учасників розміщення, які не є депозитарними установами, здійснюються в безготівковій формі без використання клірингу.”.

У зв'язку з цим пункти 3.3–3.12 уважати відповідно пунктами 3.4–3.13;

пункт 3.4 викласти в такій редакції:

“3.4. Грошові розрахунки за результатами розміщення облігацій здійснюються в порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку з питань безготівкових розрахунків в Україні.

Реквізити платіжних документів, за якими первинний дилер – депозитарна установа має перерахувати кошти за результатами розміщення облігацій, зазначаються в клірингових відомостях про здійснення взаємних грошових розрахунків за результатами розміщення облігацій та виплатами за облігації (додаток 18) за окремими учасниками розміщення облігацій.

Первинний дилер, який не є депозитарною установою, для отримання реквізитів платіжних документів, за якими він має перерахувати кошти за результатами розміщення облігацій, звертається до депозитарної установи, яка обслуговує його рахунок у цінних паперах. Інформація про реквізити платіжних документів формується та надається первинному дилеру депозитарною установою в порядку та строки, установлені законодавством з питань депозитарної діяльності.

Первинний дилер, який не є депозитарною установою, має враховувати особливості розрахунків за результатами розміщення облігацій, установлені законодавством з питань депозитарної діяльності, залежно від валюти, у якій номіновано облігації, що були ним придбані під час розміщення.

Учасники розміщення облігацій у платіжних дорученнях у графі “призначення платежу” зазначають номери розміщення облігацій, за результатами яких здійснюються грошові розрахунки.

Національний банк перераховує Державній казначейській службі України кошти, що надійшли за придбані облігації від учасників їх розміщення, у день надходження цих коштів до Національного банку.”.

4. У додатках до Положення:

1) у додатку 1:

абзац сімнадцятий викласти в такій редакції:

“Кошти, що надсилаються на придбання облігацій, мають бути перераховані до _____ год. _____ р.”;

додаток доповнити приміткою 9 такого змісту:

“У разі розміщення облігацій, номінованих в іноземній валюті, повідомлення містить такий додатковий текст:

“Розблокування облігацій на рахунках у цінних паперах учасників їх розміщення здійснюється на наступний робочий день після дня перерахування коштів за придбані облігації за умови успішного зарахування коштів на рахунок Національного банку України.”;

2) у відмітці додатка 3 слова та цифри “пункт 2.1 глави 2 розділу II” замінити словами та цифрами “пункт 3.1 глави 3 розділу II”;

3) у додатку 4:

у відмітці слова та цифри “пункт 2.1 глави 2 розділу II” замінити словами та цифрами “пункт 3.1 глави 3 розділу II”;

колонки 1–4 таблиці замінити колонками 1–5 такого змісту:

“

Дані попередньої заявки				
номер заявки	рівень дохідності (%)	кількість облігацій, що купується (шт.)	належність цінного папера відповідному типу власника	індивідуальний код учасника розміщення/клієнта учасника розміщення облігацій
1	2	3	4	5

”.

У зв’язку з цим колонки 5–7 таблиці уважати відповідно колонками 6–8;

4) таблицю додатка 16 після колонки 5 доповнити новою колонкою 6 такого змісту:

“

Індивідуальний код учасника розміщення/клієнта учасника розміщення облігацій
6

”.

У зв’язку з цим колонку 6 уважати колонкою 7;

5) колонку 5 таблиці пункту 1 додатка 18 замінити двома новими колонками 5 та 6 такого змісту:

“

Індивідуальний код учасника розміщення/клієнта учасника розміщення облігацій	Тип депонента/ найменування учасника розміщення/ клієнта учасника розміщення облігацій
5	6

”.

У зв'язку з цим колонку 6 уважати колонкою 7.

Директор Департаменту
відкритих ринків

Сергій ПОНОМАРЕНКО

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України
_____ О. ЧУРІЙ
(підпис)
_____ 2019 року
(дата)